

CUESTIONES DE
ACTUALIDAD
DESDE LA
ÓPTICA DE
EXPERTOS
UNIVERSITARIOS

COORDINACIÓN

Sebastià Serra i
Busquets

Antoni Vives
Reus

Rafel Puigserver
Pou (CEDOC-UIB)

► TEMA

Premi a una democratització

La tasca de les entitats civils tunisianes Unió General Tunisiana del Treball, Unió Tunisiana d'Indústria, Comerç i Artesania, l'Orde Nacional d'Advocats de Tunísia, Lliga Tunisiana dels Drets Humans i la mobilització social societat civil han fet avançar el procés democràtic, tot i amb algunes incerteses, a Tunísia

La societat civil tunisiana, Premi Nobel de la Pau

♦♦ Juan Pedro Bover Sánchez *

Si bé els favorits eren el papa Francesc i la cancellera alemanya Angela Merkel, finalment ha estat una entitat civil tunisiana la que s'ha emportat el Nobel de la Pau. Segons el comitè, se li ha atorgat al Quartet del Diàleg perquè aquest grup ha contribuït decisivament a la construcció d'una democràcia pluralista a Tunísia. Així doncs, i en un context en que

la Primavera Àrab ha trobat greus entrebancs per transformar les dictadures en democràcies –gairebé aquest moviment sols sembla haver triomfat a Tunísia– s'ha volgut donar un suport evident a aquesta democratització.

Aquesta pràctica òbviament té precedents, com va ser el cas de la transició espanyola a la democràcia. Entesa aquesta durant anys com un model digne d'estudi i d'admiració –des de fa algun temps es parla de la construcció d'un mite–, també va veure com era reconeguda i premiada. Alguns exemples

són la concessió al rei Joan Carles del Premi Carlemany el 1982 i del Premi de la Pau de la Unesco el 1995. A més a més, també es va conèixer que el Rei havia estat candidat al Nobel de la Pau en dife-

rents ocasions durant els anys vuitanta. Per la seva banda, Adolfo Suárez també va ser postulat a aquest guardó el 1978, el mateix any en que s'aprovà la Constitució.

Altres reconeixements al nostre canvi polític menys evidents però més palpables per al conjunt de la població van ser la concessió a mitjans de la dècada dels vuitanta de les Olimpíades de Barcelona i de l'Exposició Universal de Sevilla, ambdues celebrades el 1992. En aquesta ocasió Espanya va voler mostrar-se al món com un país modernitzat i normalitzat respecte al seu entorn; una imatge molt diferent de la que oferia poc abans. I és que quan morí el general Franco el 1975 el nostre era el darrer Estat dictatorial d'Europa Occidental. En conseqüència, la comunitat internacional va voler premiar, al igual que ara amb els tunisians, el canvi polític espanyol.

* Doctorand en Història Contemporània a la UCM - Becari (FPU-MEC)

► TEMA

L'arquitectura i el seu context social

L'arquitecte i estudiós José Ferragut Canals i la seva filla, la periodista Mar Ferragut, han publicat un llibre sobre el que va ser l'important i prolífic arquitecte Josep Ferragut. La tasca dels arquitectes i dels professionals en general està subjecte a valoracions dels investigadors i fa part de la memòria històrica

Josep Ferragut Pou, l'home i l'arquitecte

♦♦ M. Brígida Gomila *

El arquitecto José Ferragut Pou (J. de Olañeta, 2015) recopila algunes de les obres més rellevants d'aquest singular arquitecte mallorquí a la vegada que ens permet apropar-nos a l'home que projectà des de l'edifici de GESA a l'església de la Porciúncula.

La seva visió «funcional, simple

i progressista» tallava de ple amb el folklorisme oficial del moment. De marcat esperit cristià, fou un home humil i honest, a més d'un ferm defensor de l'interès general front als interessos particulars, i la integritat i el seu compromís amb la professió li crearen algunes que altres enemistats.

Com a arquitecte fou també un gran defensor de l'arquitectura tradicional rural pròpia, més adequada tècnica i funcionalment, doncs considerava incoherent

qualsevol altra que no fos capaç d'adaptar-se a les particularitats del lloc on havia d'erigir-se. Calia entendre l'entorn geogràfic però també el sociològic. I, així com defensava uns ideals en l'arquitectura, fou també crític amb la manca de control en matèria urbanística que ja en els anys seixanta començava a copsar el territori costaner.

Per a Ferragut, l'arquitectura havia de ser capaç d'educar el gust de la gent i fomentar-ne el seu es-

perit crític, conferint-li una tasca social fonamental. La seva manera de treball tampoc fou comuna a l'època: el seu estudi d'arquitectura, una mena de «cooperativa multidisciplinària» de col·laboradors, permetia resoldre des de les qüestions més tècniques i artístiques a d'altres més funcionals i de caire sociològic.

És innegable el valor que suposa una publicació com aquesta per a la història de l'arquitectura i l'art del segle XX de Balears i, més concretament, de Mallorca. Sense dubte, la figura de J. Ferragut ens demostra, una vegada més, la necessitat de recuperar la feina i dedicació d'un mallorquí singular i avançat al seu propi temps.

* Llicenciada en Història de l'Art (UIB) i Màster en Gestió del Patrimoni Cultural (UB).

► TEMA

Centenari de Barbaflorida

Ramon lo Foll, el Doctor Il·luminat, l'alquimista que forjà el català literari i fundà una escola de llengües, a més de crear enrevessats sistemes teològicofilosòfic-matemàtics, fou un poeta místic que amb el *Llibre d'Amic e Amat* assolí un dels cims de la literatura de l'Edat Mitjana i de tots els temps

Entorn d'Amic e Amat

♦♦ Jaume Galmés *

Tots els llibres de Ramon Llull són fruit d'un impuls evangelitzador presidit en tot moment per la paraula poètica i el miracle que obre l'Obra en el cor del lector, el qual, si el Creador l'ha dotat de sensibilitat i enteniment, no pot sinó quedar-ne corprès, meravellat. Llull, en concebre el seu *Libre*

d'Amic e Amat, tengué en compte les ensenyances dels sufís –i aquí rau en bona part l'universalisme i la universalitat lul·lians–, místics que a la plaça explicaven al poble, de manera comprensible per a tothom, històries que parlaven d'una relació, situada a nivell humà, entre l'home creient i l'Objecte de la seva fe.

L'escriptor mallorquí forjador del català literari mamprèn força símbols a aquesta tradició islàmica (com San Juan de la Cruz a la tradi-

ció judaica): l'alba, l'arbre, l'ocell o l'alternança de llanguiments i plaers que ha d'endurar l'Amic per l'Amat. Una altra imatge simbòlica plena de força és la font on hom qui no ama s'enamora con beu en la font: desamor que engendra amor, set que engendra set. L'ermità Blanquerna compongué una manera o verset per a cada dia: fins tengué en compte, l'alter ego del savi-poeta, els anys bissextils: *E cascú vers basta a tot un dia a contemplar Déu*.

Aquest llibret és un capítol de la novel·la *Blanquerna*, la qual, junt amb el *Llibre de meravelles* –escrivia Salvador Galmés el 1932 pel setè centenari del naixement de Ra-

mon–, constitueixen «projeccions lluminoses de tots els estaments d'aquella societat adelerada, tendents a redreçar els homes a via de perfecció, són obres cada una de les quals bastaria tota sola a consagrar un nom dins la història de qualsevol època i a aflamar d'entusiasme

devot un poble qualsevulla», com recull en el seu llibre *Escrits sobre Ramon Llull*, en una edició a cura de Pere Rosselló Bover. Enguany en fa set-cents que l'Amic es reuní amb l'Amat.

* Escriptor i traductor